

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Харківський інститут

Кафедра психології

В.Ю. Догадіна

Схвалено на засіданні кафедри
психології

Протокол № 1 від 28 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри *Л.В. Лаптух*

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи психологічної практики (практична психологія)

спеціальності:

053 Психологія

(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня

бакалавр

(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми:

Психологія

(назва освітньої програми)

спеціалізації:

(за наявності)

Практична психологія

(назва спеціалізації)

Харків ХІ ПрАТ «ВНЗ «МАУП» 2024 р.

Розробник силябусу навчальної дисципліни:

Клименко Іван Сергійович, доцент кафедри психології

Сєєєєєєєєєєєє

Викладач:

Клименко Іван Сергійович, доцент кафедри психології

Сєєєєєєєєєєєє

Силябус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри психології

Протокол від 28.08.24 №1

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Основи психологічної практики (практична психологія)
Шифр(и) та назва(ви) спеціальності(стей)	053 Психологія
Рівень вищої освіти	(перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	4 кредити/120 годин. Лекції 26 Практичні 24 Самостійна робота 70
Терміни вивчення дисципліни	1 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	іспит
Сторінка дисципліни на сайті	

П.І.Б. викладача	Клименко І.С.
Науковий ступінь	<i>К.псих.н.</i>
Вчене звання	<i>доцент</i>
Посада	Доцент кафедри психології
Дисципліни, які викладає НПП	ОК22 Психологічне консультування ОК 29 Психологічна корекція ОК37 Основи психологічної практики (практична психологія)
Напрями наукових досліджень	Профілактика психічного здоров'я особистості в умовах пандемії коронавірусу» «Програма профілактики психічного здоров'я особистості»
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	
Додаткові ресурси {за бажанням викладача, за наявності}	
Контактна інформація викладача:	
Е-mail	
контактний телефон	
телефон кафедри (за наявності)	_0992262408
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту	https://kh.maup.com.ua/кафедра-психології/

1. Коротка анотація до дисципліни

Дана навчальна дисципліна є фаховою у системі професійної підготовки психологів. Дисципліна вивчається з метою формування майбутньої професійної компетентності психолога практика. Підготовка спеціалістів-психологів до практичної діяльності потребує цілеспрямованого формування вмінь та навичок, необхідних у практичній діяльності.

2. Мета навчальної дисципліни

Мета курсу “Основи психологічної практики (практична психологія)” — забезпечити професійну компетентність практичних психологів у сфері кваліфікованого надання психологічної допомоги. З огляду на зазначену мету програми дисципліни включає в себе систему організації підготовки практичного психолога на таких рівнях:

- світоглядному, що має на меті формування професійної свідомості майбутніх психологів. Забезпечує засвоєння норм, зразків, правил поведінки, стійкої системи цінностей, яка відповідає професійному етикетові практичного психолога;
- професійному, який спрямований на засвоєння необхідної системи знань, технології практичної діяльності майбутнього психолога, формування його

психологічної культури;

• особистісного, метою якого є формування у студента професійно значущих якостей особистості, гуманістичної спрямованості, “діалогічності” як центрального її компонента, здатності до професійної ідентифікації.

Завданням цього курсу є становлення особистісного “Я” майбутнього фахівця в умовах психологічної практики.

3. Формат курсу: очний (offline)

4. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності):

Компетентність	Ступінь сформованості компетентності
ІК. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми
Загальні компетентності / Soft-skills (ЗК) :	
ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Повністю. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми
ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Повністю. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми
ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми
ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми
ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми
ЗК19. Здатність працювати в команді.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми
Спеціальні (фахові) компетентності / Hard-skills (ФК)	
СК 1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.	Повністю. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми
СК 4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми
СК 10. Здатність дотримуватися норм професійної етики	Повністю. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми

Результати навчання відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (РН):

ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв’язання.

ПРН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування

психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПРН5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

ПРН11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.

ПРН12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПРН15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПРН16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПРН18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

5. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
навчальна дисципліна Основи психологічної практики (практична психологія)		
Курс	4	4
Семестр	7-й	7-й
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, в тому числі:	120	120
Аудиторні години:	26 лекційних та 24 семінарських (практичних) годин	8 лекційних та семінарських (практ.) год.
Модульний контроль	1 модульна контрольна робота	-
Самостійна робота Індивідуальне науково-дослідне завдання	70 години	112 години
Форма семестрового контролю	Залік	Залік

6. Статус дисципліни: цикл професійної підготовки, обов'язкова дисципліна

7. Пререквізити базові загальноосвітні знання професійного циклу.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання:

1. Мультимедійний проектор, ноутбук для проведення аудиторних занять, доступ здобувачіввищої освіти до Інтернету.
2. Сервіс для пошуку наукових джерел GoogleScholar. Електронний режим доступу: URL:<https://scholar.google.com.ua>
3. Бібліотека текстів з історії української культури, першоджерела з історії української літератури та мови, історії України URL: <http://izbornyk.org.ua/>
4. Офіційний сайт українського Товариства охорони пам'яток історії та культури URL: <https://pamjatky.org.ua/>

5. Національний музей історії України URL: <https://nmiu.org/>
6. Історична веб-хрестоматія UKRAÏNARUS
URL: http://geocities.com/ua_ukraine/ukrainerus.html
7. Українська електронна бібліотека URL: <http://ukrcenter.com/library.asp>

9. Політика курсу.

- Передбачає роботу в команді.
- Виконання завдань у встановлений термін.
- Відпрацювання пропущених занять можливе під час самостійної підготовки та консультацій викладача.
- Дотримання академічної доброчесності (Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі аспіранта - відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату).
- Презентації та доповіді мають бути авторськими і оригінальними.
- Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Студент має виконати в кожному модулі самостійну роботу та одну за семестр ІНДЗ (реферат, доповідь, презентація, есе, проєкт), за ІНДЗ зараховується активна студентська наукова робота в межах студентських Клубів. Оформлення рефератів, есе, доповідей, контрольних робіт має здійснюватися за зразком на сайті Інституту, вкладка «Студенту – Зразки. Метод. рекомендації – Метод. рекомендації до курсових та інших письмових робіт», наприкінці рекомендацій див. вимоги до оформлення джерел за ДСТУ-2015. Порушення вимог оформлення тексту та джерел дасть підставу вважати в роботі наявність плагіату, і роботу не буде зараховано.

Вимоги викладача:

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність здобувачів вищої освіти під час практичних занять;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки) на консультаціях.

Не допустимо:

- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до відцифрованих історичних документів);
- списування та плагіат.

Реферативні роботи здобувач виконує самостійно, з обов'язковим посиленням на джерела інформації та самостійно перевіряє їх онлайн на безкоштовних сервісах на антиплагіат. У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування), недоброрядної поведінки в аудиторії викладач пропонує здобувачеві повторно виконати

необхідний вид роботи.

Здобувачі вищої освіти, що слухають дисципліну зобов'язані відпрацювати заняття/ невиконаний обсяг робіт (переписати контрольну роботу, написати реферат, інші письмові види робіт).

Здобувач вищої освіти, який не з'являвся на заняття (незалежно від причин) повинен відпрацювати пропущені заняття (незалежно від причини пропуску) та відпрацювати незадовільні оцінки під час консультацій.

10. Схема курсу

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Кіл-ть балів	235 балів					
Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II		
Назва модуля	Психологічна практика як один із видів роботи практичного психолога			Основні види психологічної практики		
Лекції	1 -3 (1 бал)	4-6 (1 бал)	7-8 (1 бал)	9-10 (1 бал)	11-12 (1 бал)	13 (1 бал)
Теми лекцій	1. Особливості психологічної практики. 2. Сфери застосування психологічної практики 3. Модель діяльності практичного психолога. Особистість та діяльність психолога-практика	5. Психологічні основи професійної і соціальної роботи 6. Організаційні форми діяльності практичного психолога	7. Організаційні питання діяльності практичного психолога 8. Професійна підготовка та професійне вдосконалення практичного психолога.	9. Психологічна проблема клієнта, особливості роботи з нею 10. Основні навички, уміння та техніки в психологічній практиці.	Психодіагностика як основа практичної діяльності психолога ічне консультування в діяльності практичного психолога Психокорекція як напрямок діяльності практичного психолога	Тренінгова діяльність практичного психолога Супервізія в психологічній практиці
Семінарські практичні	1-3 (10 бал)	4 (10 бал)	5-6 (10 бал)	7-8 (20 бал)	9-10(20 бал)	11-12 (10 бал)

Теми семінарських занять	1. Особливості психологічної практики. 2. Сфери застосування психологічної практики 3. Модель діяльності практичного психолога. Особистість та діяльність психолога-практика	4. Організаційні форми діяльності практичного психолога	5. Організаційні питання діяльності практичного психолога 6. Професійна підготовка та професійне вдосконалення практичного психолога	7-8. Основні навички, уміння та техніки в психологічній практиці	Психологічне консультування в діяльності практичного психолога. Психологічне консультування в діяльності практичного психолога	Тренінгова діяльність практичного психолога Супервізія в психологічній практиці
Самостійна	1 (5 балів)			2 (5 балів)		
Поточний контроль	модульна контрольна робота №1 (25 балів)			модульна контрольна робота №2 (25 балів)		
ІНДЗ	1 (30 год)					
Підсумковий	Розрахунковий коефіцієнт: 2,35					

11. Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є **лекції, семінарські заняття, консультації.**

При викладанні **лекційного матеріалу** передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-дискусії, лекції-аналіз конкретної ситуації.

Лекція-дискусія (бінарні) - метод групового обговорення проблеми з метою з'ясування істини шляхом зіставлення різних думок, спосіб організації спільної діяльності з метою інтенсифікації процесу ухвалення рішення в групі.

Лекція-аналіз конкретної ситуації нагадує лекцію-дискусію: на обговорення викладач виносить не питання, а конкретну ситуацію (т. зв. мікроситуації, які демонструються аудиторії усно або у вигляді відео-запису тощо). Викладач активізує діалог за допомогою спеціально спрямованих запитань, підказок, зіставленням різних поглядів, а іноді й їх зіткненням.

Лекція-конференція- проводиться як науково-практичне заняття заздалагеть поставленою проблемою і системою доповідей тривалістю 5-10 хвилин. Викладач підводить підсумки самостійної роботи і виступів студентів, за їх допомогою формулює основні висновки.

Семінарські/практичні заняття присвячуються виконанню кейсів, розгляду конкретних ситуацій, презентації тем, тестування.

Ви працюєте з інформацією вдома, зокрема з використанням мережі Інтернет (див. *рекомендовану літературу*), під час занять виконуєте усні та письмові завдання, виступаєте з доповідями і презентаціями, підготовленими як

групою так і індивідуально, моделює поведінку у конкретних професійних ситуаціях. Програмою курсу передбачено такі проекти:

- виступ за темою індивідуального завдання-кейса у формі презентації (критерії оцінювання див.: *Робоча навчальна програма дисципліни, п.п. 3.*).
- виступ-інформування за темами семінарських занять;
- семінар з індивідуальною та груповою роботою;
- семінар у формі дебатів.

12. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Форма контролю
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	
Відвідування лекцій	1	7	7	6	6	залік
Відвідування семінарсько-практ. занять	1	6	6	6	6	
Робота на семінарсько-практичному занятті	10	6	60	6	60	
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	
Виконання ІНДЗ	30					
Разом	-		103	-	102	
Максимальна кількість балів:			235			100 б. ЄДЕБО
$235:100=2,35$ Студент набрав X балів; Розрахунок: $X: 2,35 =$ загальна кількість балів ЄКТС студента.						

13. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Самостійна робота включає дослідження електронних джерел, пошук друкованих публікацій (наукові праці, статті у періодичних виданнях, документи, офіційні звіти, статистичні матеріали, законодавчі та інші нормативно-правові акти за дисципліною).

Критерії оцінювання:

- змістовність – 2 бали
- відповідність темі та вимогам оформлення – 1 бали.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 10 балів.

14. Форми проведення поточного, рубіжного (модульного) контролю та критерії оцінювання.

Поточний контроль відбувається впродовж вивчення дисципліни на семінарських заняттях у формі: семінарів-тренінгів та семінарів з індивідуальною роботою. Під час поточного контролю оцінюються такі компоненти:

- Повнота теоретичної відповіді – 3 бали;
- аналіз різних точок зору, джерел літератури, підходів до вивчення проблеми (питання) – 5 балів;
- вільне володіння інформацією, відповіді на додаткові запитання – 2 бали.

Максимальна кількість балів - 10 балів.

Рубіжний (модульний) контроль відбувається в кінці вивчення блоків змістових модулів і здійснюється у вигляді розв'язання задач, виконання логічних завдань та тематичного тесту. Під час рубіжного (модульного) контролю оцінюються такі компоненти:

- теоретичний матеріал– 15 балів
- повнота розкриття теми, навички розв'язування логічних задач – 10 балів

Максимальна кількість балів - 25 балів.

15. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Залік. Студент готує усну мультимедійну або реферативну презентацію. (Методологічні рекомендації до проведення й оцінювання заліку див. *Робоча навчальна програма дисципліни*).

16. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю (див.: *Робоча навчальна програма дисципліни, п.п. 12*).

Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

17. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D		
60-67	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

18. Рекомендовані джерела (література):

Основна (базова)

1. Бабаян Ю. О., Шапошникова Ю. Г. Загальна психологія. Практикум з дослідження психічних пізнавальних процесів людини: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів. Миколаїв, 2021. 204 с.
2. Дуткевич Т.В. Загальна психологія. Теоретичний курс. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 388с.
3. Магдисюк Л. І. М 12 Основи психологічного консультування : навч. посіб. / Людила Іванівна Магдисюк, Раїса Петрівна Федоренко. – Луцьк : Вежа-Друк, 2022. – 360 с
4. Мітіна С.В. Психологія особистості. – К.: Ліра-К, 2020. 274с.
5. Москалець В.П. Психологія особистості [текст] підручник, 3-тє вид., перероб., доповн. / В. П. Москалець. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. – 364 с.
6. Туриніна О. Л. Методологія та методи психологічного дослідження: навч.-метод. посіб. О. Л. Туриніна. Київ : ДП “Вид. дім “Персонал”, 2018. 206 с.
7. Арт-терапія. Інноваційні психологічні технології / під ред. О. Тіунової. Випуск 6. Київ–Львів–Тернопіль: ЕЕАТА, 2019. 224 с.
8. Калька Н., Ковальчук З. Практикум з арт-терапії: навч.-метод. посібник. Ч. 1. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 232 с.
9. Морозов О.М. Психологія особистості: оперативна аудіовізуальна діагностика : навч. посіб. – К.: 2019. – 328 с.
10. Поліщук С. Методичний довідник з психодіагностики. – К.: Університетська книга, 2019. – 442 с.
11. Роршах Г. Психодіагностика: Методика і результати діагностичного експерименту з дослідження сприйняття. - Видавництво: Когито-Центр, Серія: психологія, 2019. – 336 с

Допоміжні літературні джерела:

1. Бушуєва Т., Авер'янова А. Когнітивний стиль та властивості уваги особистості. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 12. Психологічні науки. Випуск 11(56). 2020.
6. Кузнецов О., Платковська О., Савченко І. Психологічні ресурси особистісного саморозвитку особистості. – Вісник ХНПУ імені Г.С. Сковороди” Психологія”, 2020, 318 с.
8. Паламарчук О. Короцінська Ю. Технології розвитку емоційної саморегуляції в осіб юнацького віку. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Мукачево, 2020. Вип. 1. С. 266–269.
9. Самоменеджмент : навчальний посібник / Г. З. Леськів, Г. Я. Левків, М. М. Бліхар, В. В. Гобела, О. П. Подра, Г. В. Коваль. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 280 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <https://stud.com.ua>
2. <http://www.nbu.gov.ua/>
3. <http://lib.kture.kharkov.ua/>
4. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського <http://www.nbu.gov.ua/>
5. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського www.dnpb.gov.ua/